

Oleh Telychka

Škola: Masarykova OA Jičín, 17. Listopadu, 506 01 Jičín

Třída: 4.B

Inspirace a Zdroje: Hlavně vlastní myšlenky, názory a zkušenosti – toto souvisí s vlastním poznáním toho, jak funguje společnost, ekonomika, jak se rozhodují jedinci nebo kdo a kde předává informace nové generaci. **Dále také:** Knihy o financích od pana Roberta Kiyosakiho, kniha Osobní finance, články z portálů: kfp.cz, světúspěšných.cz, firstclass.cz.

Jak může stát podpořit finanční gramotnost obyvatel?

Rád bych tu napsal jeden citát.

Je to myšlenka, která mě napadla hned jak jsem přijel dnes domů a na internetu se dozvěděl, že se vyhlásila nová soutěž na toto téma.

Tady je...

„Uvědomme si, že peníze jsou největší náboženstvím na světě. Všichni v ně věříme. Pokud se vedle mě postaví Hinduista, Křesťan nebo Muslim, budeme se lišit svým vyznáním, barvou očí, oblíbeným jídlem ale oba vždy budeme vědět, že díky penězům budeme mít večer co do žaludku. Pokud tedy spojíme síly a zvládneme vychovat generaci, která pochopí jak peníze fungují, generaci, která díky svým vědomostem o penězích a hospodaření si dokáže splnit své životní cíle, zajistí své rodiny, naspořit si, předá tyto vědomosti svým potomkům a ti je předají zase svým. A co se stane ? Budeme svědky vzestupu. Rozkvětu společnosti. Protože není nic horšího, než žít ve světě, o kterém toho moc nevíme a věřit v něco, s čím neumíme pracovat.“

Oleh Telychka –

Přemýšleli jste jaké to je narodit se do dnešní doby? Moc dobře rozumím tomu, že každá doba měla to své. Před šesti sty lety se nejspíše mladí kluci učili zacházet s mečem, později se učili

nějakému řemeslu a nebo vládnout svému panství, jelikož to mohl být syn šlechtice či panovníka. Ale co vyžaduje dnešní doba? Meč? Za to by každého z nás zavřeli, protože pokusit se koupit v supermarketu salám pomocí meče zkrátka a dobře nejde. A proto bude řeč o penězích. Se vznikem peněz souvisí i začátek ekonomiky, ekonomických znalostí a finanční gramotnosti, která se skládá s dovednosti spočítat si základní věci, pochopit slovo odložený zisk či ztráta, tedy investice a pochopit pravý význam slov aktivum, pasivum a Cashflow.

Shodneme se tedy na tom, že pro fungování v dnešním světě - pokud teda nechceme žít v deštném pralese v chatce na baobabu – je životně důležité získat takové dovednosti a znalosti, které nám zajistí bezstarostný život bez větších problémů. Netvrdím, že každý musí být investor, ale pokud se podaří většině nebo všem lidem si zajistit bez problému všechny základní finanční cíle jako je bydlení, jídlo, spoření na důchod, zábava, bude to znamenat obrovský posun.

Ale jak vypadá život po narození nového člena naší společnosti? Jakými fázemi a institucemi projde? Kde je potřeba vidět problémy a jak je vyřešit?

Když se objeví nový člověk, prvních pár let mu jsou peníze jedno. Tehdy se učí základní dovednosti pohybové, řečové a podobně, ale pak přijde zlom. Poznávání světa ve kterém se objevil. Každá věta začíná“ Mami, proč... ?“ My velcí lidé jsem vůči takovému malému až namyšlení. Zapomínáme že i my jsme byli v jeho pozici, kdy vše bylo nové. Není to jako koupit si nový model iPhone, protože už známe předešlý. Je to o tom poznat co je to vůbec mobil, co to je signál. A tam to celé začne! Systém duplikace, systém učení. Je to moc moc velká zodpovědnost. Já sám to zažívám se svým mladším bratrem. Jsem vzor. Jeden přešlap a on ho může zopakovat také. Je na nás abychom nové generaci předávali správné myšlenky, správné chování a moudrost.

Formování osobnosti a chování se k penězům a k majetku tedy začíná už v rodině a v mateřské školce, je tedy důležité aby si každé dítě vyzkoušelo něco koupit, nějakou drobnost, lízátko či oplatku ale mělo by mu být vysvětleno, že pokud teď utratí vše, později už na nic jiného nezbyde. Ovšem ne vždy to tak je a ne každý toto učí své děti. A pak člověk putuje dál a dál, a prostoru na chyby ve výchově a duplikaci přibývá. Zkusím popsat, kde vidím problém dnes já a následně popíši způsob, jak by stát mohl podpořit budování vzdělané společnosti a to už od útlého dětství až po vstup, do reálného života.

Napadl mě jeden paradox. Pamatuju si jak jsme se ve škole učili přímou úměru. Ale kde se stala chyba? Ekonomika a svět okolo se od revoluce změnil. Najednou se objevila tržní

ekonomika, kde se hraje podle diametrálně jiných pravidel. Proč se tedy tomu nepřizpůsobila nejdůležitější složka státu? Tím nemyslím armádu, tu teď necháme stranou. Myslím tím náš školský systém. Dovolil bych si říct, že tady přímá úměra rozhodně neplatí a to i přes to, že se učí. Zaujal mě citát pana Roberta Kiyosakiho: „Děti tráví roky v zastaralém školském systému, studují věci, které nikdy nebudou potřebovat a připravují se na svět, který už dávno pominul“. Z toho slova „Pominul“ budeme vycházet. Proč se tedy učit vládou království za devatero řekami, když nevíme, jak hospodařit s penězi v tržní ekonomice a jakých nástrojů využít?

Ale co přesně tedy škole dnes chybí? Co jsou důležité hodnoty a myšlenky, které škola postrádá a nepředává? Proč tomu tak je? Zkusíme to rozklíčovat do důsledku.

Největší chybou školy je naprostá absence životní vize. Toto přímo souvisí i s tím, že se nevyučuje finanční gramotnost a nepředávají se zde zkušenosti a informace o tom, jak správně fungovat v době kapitalismu. Dejte lidem dostatečně silné „Proč“ a oni už najdou „Jak“. Není to jen o tom říct ve škole něco o penězích. Je to o tom nastavit vizi. A co dělá člověk s vizí a cílem? Jde si za tím. S tím souvisí i psychologie školy, která má na finance přímý vliv! Hodnocení známkami, určování naší hodnoty. Dalším problémem je, že to není tak dávno od převratu. Ve školství se stále setkáme s učiteli, kteří ještě nepostřehli, že se systém trochu změnil. To je moc velké nebezpečí. Takový člověk může zasévat negativní myšlenky a špatně zformovat názory bezbranných dětí. My všichni jsem produktem minulosti, proto by starší lidé měli mít zodpovědnost za mladší. Často se setkávám s názory, že mít peníze je špatné, lidi, co mají peníze kradou, podvádí, zabijí. Ano i takoví jsou, ale to je souboj dobra a zla. Ten souboj existuje i v chudé sféře. Tímto vším se u mladých lidí buduje mentalita nedostatku a nevědomost. Protože finanční gramotnost je komplexní chápání světa peněz a majetku včetně psychiky a rozhodování. Nejde být expert na investování a jen sedět doma a bát se zainvestovat. To se musela někde stát chyba.

Moje hlavní myšlenka, přání a největší cíl je dokázat, že jde vychovat novou generaci, která si díky svému vzdělání a praktickým vědomostem dokáže zajistit pohodlný život a své cíle. Následně tento stav udržovat a ještě rozvíjet. Pokud se tohle podaří, poroste i ekonomika. A víte proč? Protože lidé jsou ekonomika. Myslím že stále hodně lidem tento fakt nedochází. Jak by tedy měla vypadat cesta za lepším?

Vše to musí začít u vedení státu. Chceme utrácet miliardy za vzdělání nebo je radši dáme armádě aby za ně koupila Pandury, kterým stejně upadne kolo? Peníze jsou v tomto klíčové. Je to investice, která se vrátí v podobě prosperující ekonomiky. Pokud se rozhodneme pro investici do vzdělání, není co řešit a cesta může začít.

Jak by asi fungovalo takové řešení? V České Republice by mohla vzniknout vzdělávací organizace, která bude mít za úkol dvě věci. Profesionální vzdělávání učitelů na práci s dětmi jak na základních tak středních školách. Vysoké školy jsou na jiném principu, tam už je potřeba jen pohlídat efektivní předání informací do praxe. Vzdělání učitelů podle mého nesmí skončit vysokou školou. A druhý úkol by byl vytvořit síť lidí, specialistů na finanční gramotnost, kteří by přednášeli na školách. Toto vše by přispělo k dobrým studijním výsledkům a ke zvýšení finanční gramotnosti všech studentů. Na obchodních školách by se učila finanční gramotnost na nejvyšší úrovni se vším všudy – pohyby peněz, produkty, investice, cashflow. Na ostatních typech škol by se vyučovali znalosti do běžného života tak, aby žádný ze studentů neměl v budoucím životě problémy s financemi. Ovšem toto vše by se hradilo ze státního rozpočtu. Státní pomoc a organizace je v tomto případě nepostradatelná.

Stejně jako dnes máme seriál o doktorech nebo rodinách, proč nemít seriál o penězích, o finanční prosperitě? Mohl by vzniknout státem zaplacený pořad o penězích, na který by měl přístup kdokoliv a kdokoliv by se mohl tím pádem přiučit něco nového. Toto by pomohlo především starším lidem, kteří už nechodí do školy. Mohly by se zde probírat otázky jako jsou například – „Jak spravovat rodinné finance“ nebo „Jak podporovat děti ve vzdělání?“ a mnohé další. Pro mladou generaci by nebylo na škodu použít internetový portál Youtube. Kdyby vzniknul youtube kanál zaměřený na výuku financí, investování, správy majetku, který by byl udělaný zábavnou formou, určitě by přitáhnul množství mladých lidí, kteří denně Youtube sledují. Pořad v televizi a Youtube kanál by na sebe vzájemně odkazovali. Celá síla takového systému je v jeho masovosti. Nemusíme mít stovky učitelů, stačí mít pár profesionálu, kteří natočí vzdělávací videa, která se budou velice efektivně šířit.

Celý tento vzdělávací program může mít na starosti již zmíněná vzdělávací organizace založená státem. Cílem bude vzdělat jak novou generaci, tak i stávající. Jsem si více než jistý, že by to vedlo ke zvýšení finanční gramotnosti, menší chudobě, spokojenosti občanů, pozvednutí životní úrovně a v neposlední řadě k lepší ekonomické situaci. Stát musí zakročit, jedinec na takový úkol nestačí. Dante Alighieri jednou řekl. „Ta nejhlubší místa v pekle jsou vyhrazena těm, kdo v časech krize zachovávají neutralitu“. Je to o zodpovědnosti za vliv a moc.

